

Рівненський державний гуманітарний університет
художньо-педагогічний факультет
кафедра культурології та музеєзнавства
1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Соціологія культури
Викладач	Глушук Оксана Георгіївна
Профайл викладача на сайті кафедри	http://kulturologiya.rv.ua/kafedra/item/7-
E-mail викладача:	glushchuk79@gmail.com
Посилання на освітній контент в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Консультації	Онлайн-консультації: - обговорення поточних питань по підготовці практичних занять.

2. Опис навчальної дисципліни

БК 18 Соціологія культури
кількість кредитів ЄКТС – 8;
кількість годин – 240 годин, у тому числі 96 аудиторних годин, 144 години самостійна робота;

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни Термін викладання – два семестри, 7,8 семестри.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Соціологія культури належить до вибіркової навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Вступ до спеціальності», «PR і реклама в соціокультурній діяльності», «Основи маркетингу» «Сучасна регіональна культурна практика», «Менеджмент і маркетинг соціокультурної діяльності», «Соціокультурна діяльність».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Міжнародний бізнес в культурі і мистецтві».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна знайомить здобувачів вищої освіти із основами соціологічних досліджень у сфері культури і мистецтва, що має своєрідну специфіку й вимагає застосування фахових знань і підходів. Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика сучасних соціологічних досліджень у сфері культури і мистецтва. Послідовно аналізуються основні етапи становлення соціології культури і мистецтва в контексті класичних та сучасних теорій. Окрема увага приділяється проблемам співвідношення культури і соціальної структури. Розглядаються основні етапи формування соціокультурних досліджень у сфері мистецтва;

визначається роль суб'єктів художньої культури в системі соціальних відносин; акцентується увага на провідній ролі критики в соціокультурному просторі. З позицій соціології розглядаються проблеми літератури, театру, кіно, музики. Досліджується вплив глобалізації на різні сфери культури і мистецтва крізь призму сучасних соціокультурних теорій.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни: надати здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня знання з розвитку загальнокультурного рівня, навиків критичного сприйняття і оцінки джерел інформації, вміння застосовувати теоретичні знання у практиці дослідження, логічно формулювати, викладати і аргументовано відстоювати власне бачення проблем і способів їх вирішення; формування нормативно-ціннісних установок, заснованих на визнанні соціальної ролі культурних цінностей і розмаїття культурного досвіду.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни: актуалізація знань здобувачів вищої освіти у сфері соціології культури; напрацювання навиків роботи з теоретичною, науково-методичною та іншою літературою, аналізу даних і літературних джерел.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціологія культури» належить до циклу професійної підготовки. Предметні компетентності: полягають у вивченні теоретичних та методологічних основ соціології культури і мистецтва; дослідженні загальних закономірностей суспільного функціонування культури і мистецтва та конкретні механізми взаємодії культурно-мистецької сфери з іншими соціальними системами; ознайомлення з проблемами інституціоналізації та регулювання розвитку соціокультурної сфери; дослідження особливостей функціонування мистецьких інституцій в сучасній Україні; вивчення специфіки культурної діяльності як одного з різновидів соціальної активності; соціологічний аналіз механізмів і особливостей впливу культури на суспільне життя та аналіз актуальних дослідницьких тем соціології сучасної української та світової культури і мистецтва. У процесі роботи здобувачі вищої освіти оволодівають термінологічно-понятійним апаратом дисципліни, проводять практичні дослідження, які допомагають розкрити діалектику розвитку соціології культури і мистецтва та суперечності, які виникають у ході її опанування.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні завдання	практичні завдання	
1	Тема 1. Історія наук про культуру і формування соціології культури.	4	4	18
2	Тема 2. Основні концептуальні моделі, категорії і методи соціології культури.	6	6	18
3	Тема 3. Соціокультурна стратифікація.	6	6	18
4	Тема 4. Соціокультурний	6	6	18

	інститут та інтелігенція як соціальна група.			
5	Тема 5. Наука як соціокультурний інститут.	6	6	18
6	Тема 6. Література як соціокультурний інститут.	8	8	18
7	Тема 7. Мистецтво як соціокультурний інститут.	8	8	18
8	Тема 8. Сучасні проблеми функціонування соціокультурних інститутів.	4	4	18
	Разом 240	48	48	144

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти РДГУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Андрущенко В.П., Михальченко. Сучасна соціальна філософія. Київ: Генеза, 1996.
2. Веремієнко Т. Соціокультурна динаміка в процесі глобальних трансформацій. *Міжнародна економічна політика*. 2008. № 8-9.
3. Ковшова І.В. Ціннісна диференціація в культурній системі / Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. / За ред. І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 368 с.
4. Піча В. М. Соціологія. Київ: Каравела, 1999.
5. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття: посібник. Київ: Либідь, 1996.
6. Попова І.Т. Соціологія. Пропедевтичний курс. Київ: Тандем, 1996.
7. Ручка А.О., Танчер В.В., Сорока Ю.Г. Соціологія культури в новому тисячолітті: навчальний посібник Харків, 2002.
8. Семашко О. М. Соціологія мистецтва: навчальний посібник / О.М. Семашко. 2009. 244 с.
9. Соціологічна думка України: навч. посібник / М.В. Захарченко, В.Ф. Бурлачук, М.О. Молчанов та ін. Київ: Заповіт, 1996.
10. Соціологія / За ред Андрущенко В.П. Київ-Харків, 1998.
11. Соціологія / За ред. Городяненка В.Г. Київ: Академія, 1999.
12. Соціологія культури: навчальний посібник / О.М. Семашко, В.М. Піча, О.І. Погорілий та ін. за ред. О.М. Семашка, В.М. Пічі. Київ: «Каравела, Львів: «Новий світ-2000», 2000. 334 с.
13. Черниш Н. Соціологія: курс лекцій / Н. Черниш. Львів: «Кальварія», 2004. 460 с.
14. Юрій М.Ф. Соціологія культури: навчальний посібник. Київ: «Кондор», 302 с.

Допоміжна

1. Бабенко Н.Б. Мода як об'єкт соціокультурних досліджень. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2010. № 26.
2. Гіденс Е. Соціологія. Київ: «Основи», 1999. 750 с.

3. Гриджук О.Є. Пріоритети культурної політики на сучасному етапі суспільної трансформації. *Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. пр.* Львів: НЛТУ України. 2007. Вип. 17.6. С. 296-307.
4. Кдирова І. Сучасні тенденції розвитку культурної сфери в Україні та її вплив на духовне життя суспільств (аналіз соціокультурної ситуації в сучасних умовах). *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2011. Вип. XXVI.
5. Літвінова Ю.М. Телебачення як соціокультурний феномен. *Український соціум*. 2006. № 6. С. 39-45 .
6. Луценко Н.А. Творчість особистості у контексті культури. *Вісник державної академії керівних кадрів культури та мистецтв*. 2011. Вип. 4.
7. Маркова В. Читач як комунікативний діяч. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 5 (166).
8. Свідло Т.М., Сторожик М.І. Ритуал як культурний феномен у традиційному та інноваційному аспектах. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Сер. Філософія. Психологія. Педагогіка. 2008. № 3.
9. Скотна Н.В., Ткаченко О.А. Феномен традиції: методологічні принципи дослідження. *Гілея*. 2011. № 54.
10. Сорока Ю.Г. Символи культури в соціологічному баченні: викладання соціології культури в умовах легітимації української культури. *ПРОСТІР: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. 2011. №1 (2). С. 47-50.
11. Туріна О. Культуротворчі чинники творчої соціалізації особи. *Вісник Книжкової палати*. 2011. № 1.
12. Чигрина Н.В. Принципи дослідження соціально-комунікативних функцій читання. *Вісник Одеського національного університету*. Сер. Соціологія і політичні науки. 2011. Т. 16. Вип. 10. С. 422-428.
13. Чигрина Н.В. Типологія та динаміка читацької поведінки. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна*. 2010. № 891. С. 123 - 127.
14. Чулошнікова М.О. До питання про місце гри в структурі соціальної взаємодії. *Актуальні проблеми духовності*. 2010. Вип. 11. С. 370-381.
15. Чумаченко О.П. Сутність і функції творчої діяльності у соціокультурному контексті. *Культура і Сучасність*. 2011. № 1.
16. Шахрай В.М. Театральне мистецтво як чинник оптимізації взаємодії особистості та соціуму. *Народна освіта: електронне наукове фахове видання*. 2011. Вип. 1 (13).

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видам контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних занять – 50 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему, презентація тощо та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді); рубіжний контроль (контрольна робота у письмовій формі) – 20 балів; підсумковий контроль, (залік в усній формі) – 30 балів. На екзамені 40 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного

контролів є виконання здобувачем вищої освіти першого (бакалаврського) рівня підсумкової контрольної роботи.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на практичних заняттях, під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, підготовка а проведення культурно-дозвілєвого проекту, заохочення до науково-дослідної роботи.

10. Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.